

JAARVERSLAG 2022

Stichting Collecties Nederlands IJzermuseum

en

Stichting Exploitatie Nederlands IJzermuseum

Postadres	Bezoekadres
Hutteweg 24	26 en 32
7071 BV ULFT	7071 BV ULFT
www.nederlandsijzermuseum.nl	
info@nederlandsijzermuseum.nl	
Partner op het DRU Industriepark	

Stichtingen exploitatie en collecties Nederlands IJzermuseum

Jaarverslag over 2022

Het bestuur van de stichtingen Stichting Collecties Nederlands IJzermuseum (CNIJM) en Stichting Exploitatie Nederlands IJzermuseum (ENIJM) heeft ervoor gekozen het secretarieel jaarverslag van beide stichtingen geïntegreerd op te stellen.

In twee afzonderlijke jaarverslagen zou de samenhang tussen beide stichtingen onvoldoende duidelijk worden.

Beide stichtingen worden beheerd door één bestuur, in een personele unie.

Uiteraard is voor elke stichting wel een eigen financieel jaarverslag opgesteld.

Stichting Collecties Nederlands IJzermuseum

KvK-nr 09102167

Iban NL57 RABO 0116 3182 28

Stichting Exploitatie Nederlands IJzermuseum

KvK-nr 09102168

Iban NL52 RABO 0116 3176 39

Museumnummer 1031, toegekend door het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie.

In het vervolg van deze tekst korten wij het Nederlands IJzermuseum af als NIJM.

BESTUUR / CORONA

Het jaar 2022 stond nog voor een groot deel in het teken van corona. Niettemin heeft het bestuur van beide stichtingen wel gezorgd voor continuïteit. Maandelijks kwam het bestuur bijeen in vergaderingen van het algemeen bestuur. Daarnaast hield het bestuur een vijftal “werkvergaderingen”, waarin praktische zaken werden geregeld. Er is geen uitvoerend personeel in dienst van de stichtingen. Daarom voert het bestuur veel activiteiten zelf uit. Hans Jongkoen maakte enkele maanden deel uit van het bestuur, maar trad ook weer af. Arnolda Houwers versterkte het bestuur sinds november 2022. Willem Beijer woont de bestuursvergaderingen bij namens OVGG, zonder formeel tot het bestuur te behoren. Er is nog steeds een vacature voor een penningmeester. Wel kon de vorige penningmeester Rob Immink eindelijk worden gedechargeerd. We namen afscheid van hem.

Vanwege de coronaperiode lagen in 2022 de meer profijtelijke activiteiten (rondleidingen, workshops) vrijwel stil. Gelukkig stelde de gemeente Oude IJsselstreek een regeling open voor verenigingen en stichtingen, die cultuur en sport in de gemeente een overbrugging moest bieden. Ook het Nederlands IJzermuseum heeft daar gebruik van kunnen maken. Bovendien kwam er van de overheid aan het eind van het kalenderjaar een zeer welkome bijdrage in de energiekosten, die -door de oorlog in Oekraïne- flink uit de hand aan het lopen waren. Want behalve onze aanwezigheid op verschillende plaatsen op het DRU-industriepark in Ulft, gebruikt het IJzermuseum ook een grote hal in Sinderen, waar de collectie van meer dan 5000 objecten bewaard wordt.

PRESENTATIE

De presentatie van het museum in Ulft vindt namelijk sinds enige jaren plaats op verspreide plekken op het terrein. Sinds het vastlopen van de samenwerking met het Graafschapcollege in ICER (gehuisvest in de Afbramerij op het DRU-industriepark) heeft het IJzermuseum geen eigen plek meer. Dat heeft o.m. tot gevolg dat er geen inkomstenbron meer is in de vorm van entreeheffing. Enkele rondleidingen en workshops vormen de enige reguliere inkomsten. De afdeling van het Graafschapcollege die thans gebruik maakt van de Afbramerij, heet *Centrum voor innovatief vakmanschap Oost-Nederland (CIVON)*.

Wij waren blij-verrast met de uitnodiging die we kregen om te participeren in het proces om een nieuwe invulling te vinden van de SSP-hal. De gemeente Oude IJsselstreek benoemde een procesregisseur, met wie wij spoedig kennismaakten. Via onze vaste adviseur van Erfgoed Gelderland kwam bovendien een museumadviseur in beeld in dit belangrijke proces. In 2023 komt het eindrapport van dit duo uit. Het IJzermuseum heeft goede hoop, dat dit leidt tot een herstart van het museum op een eigen plek in het complex.

Overigens hebben de gebeurtenissen die hebben geleid tot het vertrek uit de Afbramerij niet geleid tot verstoorde verhoudingen tussen ons en de huidige gebruikers (CIVON) van de Afbramerij. Er staan nog verschillende eigendommen van het IJzermuseum in die ruimte en de welwillendheid en samenwerking zijn groot. Daarover later meer.

DIGITALE VITRINES

Ook bestuur en directie van de Stichting DRU Industriepark traden het museum welwillend tegemoet. Zo ontstond in 2022 een mooi initiatief om voor diverse plekken op het park een zevental digitale vitrines te ontwikkelen over de geschiedenis en de toekomst van de industrie in de Achterhoek. Een achtste vitrine komt bij het museum -40°Celsius in Varsselder. De werkgroep voor

dit project bestond uit de directeur van het DRU-industriepark als projectleider en manager en de bestuursleden van NIJM en -40° Celsius als inhoudelijk deskundigen. Bij de provincie, de gemeente en het Mondriaanfonds werden mooie subsidies binnengesleept, zodat het project in 2023 tot uitvoering kan komen. Het NIJM voldoet daarmee ook aan de wens van de gemeente, om zich te presenteren op het hele DRU-industriepark. Als inspiratiebron en inhoudelijke vulling wordt o.m. gebruik gemaakt van “oral history”, de opgetekende verhalen van nog levende bezitters van historische kennis over de ijzerindustrie.

DE GAANDERENSE IJZERMOLEN

Een ander -al lang lopend- samenwerkingsproject is de Gaanderense IJzermolen. Twee bestuursleden van NIJM nemen deel aan het overleg over en de voorbereidingen voor reconstructie van de eerste Nederlandse ijzergieterij aan de oude loop van de Bielheimerbeek in Gaanderen. Het is een lang traject, omdat de grond, waar die ijzermolen gestaan heeft nu in handen is van een landbouwer. De gemeente Doetinchem moet een vergunning verlenen en ook dat neemt veel tijd.

SERRE ALS EXPOSITIERUIMTE

Een van de activiteiten waaruit de goede samenwerking tussen NIJM en CIVON blijkt is de beschikbaarstelling van de grote serre van CIVON voor onze wisseltentoonstellingen. Van buitenaf kunnen bezoekers die exposities bekijken. Er waren er in 2022 twee: één over emaille en één over ijzeren producten die in het naburige dorp Gaanderen zijn gemaakt. De belangstelling voor beide thema's was heel behoorlijk, al kunnen we daarin niet exact zijn. Maar op basis van waarnemingen van ons eigen bestuur en personeel van het toeristisch informatiepunt (TIP) schatten wij het aantal bezoekers van beide tentoonstellingen op 2000.

Bij de emaille-expo werd ook een periode lang de *Nagelbaum* tentoongesteld, een eiken boomstam met daarin een aantal door verscheiden Europese smeden gemaakte nagels (een kunstige grote spijker). Ook die trok veel bekijks. De producten waren nog het resultaat van een bijeenkomst van smeden in het kader van de Europese Ring van IJzersteden, waarvan de gemeente Oude IJsselstreek lid is.

PRESENTATIE ELDERS

Op initiatief van de provincie Gelderland maakte in 2022 een omgebouwde ouderwetse SRV-wagen een tour door Gelderland met stopplaatsen in diverse steden en dorpen. Zo was er ook een stop in Gaanderen, waar een dag lang een tijdelijke expositie gehouden werd bij het thema van de tour: *De nieuwe tijd*, waarmee de jaren '50 van de vorige eeuw werden bedoeld. NIJM werd uitgenodigd om daar een kleine expo te laten zien van gebruiksvoorwerpen uit die tijd. Er kwamen zo'n 40 mensen kijken. Er was ook bijvangst: mensen kwamen enkele objecten voor onze collectie en een handgeschreven personeelsadministratie van de firma Pelgrim uit Gaanderen uit 1941. De rondgang door Gelderland werd afgesloten met een manifestatie in de SSP-hal op het DRU-industriepark, waarbij NIJM ook weer vertegenwoordigd was met een expootje. Er was veel belangstelling, maar de werving van nieuwe vrijwilligers (een subdoel van onze presentie) leverde niets op.

COLLECTIE

Er worden ons regelmatig nieuwe items aangeboden voor onze collectie. In 2022 waren dat o.m. een badkuip, waarin Charley Toorop zou hebben gebaad, een partij vormzand, een Rembrandt-haard en een trapautootje voor kinderen, ooit gemaakt door een DRU-medewerker in de DRUfabriek. Niet altijd wordt zo'n aanbod geaccepteerd, , bv omdat we zo'n object al hebben of omdat er geen plaats genoeg is in ons depot.

Een apart verhaal is het aanbod van een grote collectie kunstzinnig siergietwerk van een verzamelaar in het noorden van het land. De man heeft in zijn hele leven plm. 350 objecten verzameld van deurpanelen, muurankers, gegoten beelden en fraaie gebruiksvoorwerpen. Wij bezochten de eigenaar en kwamen tot een overeenkomst tot overname. De collectie komt voor een overzienbaar bedrag in het bezit van NIJM. Thans worden fondsen aangezocht om de transactie te bekostigen. We hopen de voorwerpen in 2023 voor het eerst de laten zien op het DRU-industriepark.

DRU INDUSTRIEPARK

NIJM nam in 2022 ook deel aan gezamenlijke initiatieven op het DRU-industriepark. Zo hadden bestuursleden van NIJM een belangrijke inbreng bij het realiseren van een muurschildering, waarin het werk in een hoogoven ter plaatse verbeeld wordt. NIJM participeerde ook in *Smeden voor vrede*, dat in september plaatsvond, als uiting van solidariteit met Oekraïne. Er is verder een idee geopperd om de ondergrondse resten van de oude hoogoven (die in 2007 zijn blootgelegd, maar ook weer toegedekt) tot rijksmonument te laten verklaren, zoals ook de zeven gebouwen op het DRU Industriepark. Bestuursleden van NIJM speelden daarin een voortrekkersrol.

DRU-Tech

CIVON nam tot onze vreugde het initiatief om de Afbramerij op de eerste zaterdagen van de maand open te stellen, met activiteiten rond technische onderwerpen. Omdat er in het gebouw ook nog vier *kabinetten* van NIJM staan, verzorgen vrijwilligers van NIJM op die zaterdagen ook rondleidingen met uitleg over de thema's die in die kabinetten zijn geëxposeerd. Jammer is dat de naam van die evenementen (DRU-tech) alleen verwijst naar de bezigheden van het Graafschap College. Zo lijkt het studentenwerving van dat instituut. Er komen gemiddeld zo'n 40 belangstellenden op die zaterdagen.

VRIJWILLIGERS

Ten slotte een zorglijke ontwikkeling. Onze vrijwilligers worden langzamerhand ouder en voor velen komt de tijd aan, dat ze afhaken. Het aantal NIJM-vrijwilligers is sinds 2018 gezakt van 60 naar 45. De werving van nieuwe vrijwilligers heeft onze voortdurende aandacht. In oktober hielden we een drukbezochte vrijwilligersbijeenkomst. In 2023 vindt weer een vrijwilligersuitje plaats, dit keer naar OYFO in Hengelo.

Financieel jaarverslag

STICHTINGEN ENIJM EN CNIJM

2022

Opgesteld Zaterdag 22 juli 2023

Goedgekeurd Donderdag 14 september
2023

Stichting ENIJM - Exploitatie Nederlands IJzermuseum

De stichting is geregistreerd als ANBI

KvK-nummer 09102167

RSIN-nummer 809692818

Contactgegevens Hutteweg 24

7071 BV Ulft

info@nederlandsijzermuseum.nl

Doelstelling Het verzamelen en exposeren van ijzerproducten alsmede het in beeld brengen en het wekken van belangstelling voor de historische ontwikkeling van de ijzerindustrie en alles wat daarmee verband houdt.

Samenstelling bestuur	P. van Toor	voorzitter
	F. van Doesum	secretaris
	R. Immink	penningmeester
	G. van Aalst	lid
	mw. A. Houwers	lid

Stichting ENIJM

Balans per 31 december 2022 (in euro's)

Activa	2021	2022
Website	1.513	0
Te vorderen BTW	0	0
Liquide middelen (RABO)	1.686	8.128
Verschillen		1
Totaal	3.199	8.129

Passiva	2021	2022
Eigen vermogen 01 - 01	5.858	2.499
Resultaat lopend jaar	-3.359	-2.070
Eigen vermogen 31 - 12	2.499	429
Leningen/g		7.000
Stichtig CNIJM	700	700
Totaal	3.199	8.129

Stichting ENIJM

Resultatenrekening

	2021	2022	
Opbrengst bezoekers	58	420	
Verkopen winkel	400	0	
Opbrengst rondleidingen	760	2.429	
<i>Baten uit activiteiten</i>		1.218	2.849
Subsidies	3.600	6.700	
Sponsoren	1.865	2.000	
<i>Baten uit giften</i>		5.465	8.700
btw teruggave	117	170	
overige baten	187	8.000	
Totaal baten		6.987	19.719
huur depot	6.600	6.600	
gas, water, elektra	249	-489	
afschrijving website	1.513	1.513	
kosten media	883	6.297	
kantoorkosten secretariaat	123	0	
verzekeringen	194	216	
vergaderkosten	0	0	
overige kosten	665	523	
bankkosten	138	129	
afrondingen	-19	0	
Totaal lasten		10.346	14.789
Resultaat boekjaar		-3.359	4.930

TOELICHTING Stichting ENIJM Financieel jaarverslag ENIJM 2022

Belangrijke aandachtspunten in 2022 waren:

- Er werd gewerkt aan de visie en het nieuwe verdienmodel voor het Nederlands IJzermuseum in de nieuwe opzet van het DRU Industriepark.
- Op basis van de nieuwe opzet worden de museale plannen uitgewerkt met daarbij passende financiële modellen. Daarmee ontstaat er een gezonde exploitatie van de Stichting ENIJM.
- In 2021 is de museale exploitatie vanwege de Coronasituatie beperkt geweest met nauwelijks mogelijkheden voor groepsrondleidingen op het DRU-Industriepark en in het gebouw de Afbramerij, alwaar de kerncollectie toegankelijk is. Dit heeft zich in 2022 aanzienlijk hersteld.

Prognose 2023 Stichting ENIJM

De kosten voor water en licht blijven naar verwachting rond € 20 per maand. In 2022 zijn de publieksactiviteiten hervat, nadat de coronarestricties zijn opgeheven. Ook verwachten we dat het even zal duren voordat de bezoekersaantallen weer geheel zijn aangetrokken. We houden er rekening mee dat we door de zomersluiting van de Afbramerij het toeristenseizoen goeddeels zullen mislopen voor wat betreft de publieksinkomsten. De ontwikkeling van het IJzermuseum op het DRU-Industriepark geeft goede vooruitzichten om vanaf 2023 structureel positief resultaat te kunnen boeken.

Stichting CNIJM - Collecties Nederlands IJzermuseum

De stichting is geregistreerd als ANB

I KvK-nummer: 09102168

RSIN-nummer: 816068902

Contactgegevens: Hutteweg 24

7071 BV ULFT

info@nederlandsijzermuseum.nl

Doelstelling van de stichting: Het in beeld brengen en wekken van belangstelling voor de historische ontwikkeling van de winning en verwerking van ijzer en wat in de ruimste zin daarmee verband houdt.

Bestuurssamenstelling:

P.van Toor voorzitter

F.van Doesum secretaris

R.Immink penningmeester

G.van Aalst lid

Mw. A.Houwers lid

Stichting CNIJM

Balans per 31 december 2022

Activa	2021	2022	
Collectie	0	0	
Rabobank	252	133	
Stichting ENIJM	700	700	
Totaal activa		1.323	1.204
Passiva	2021	2022	
Eigen vermogen 01 - 01	1.433	1.323	
Resultaat	-110	-119	
Eigen vermogen 31 - 12		1.323	1.204
Stichting ENIJM	0	0	
Totaal passiva		1.323	1.204

Stichting CNIJM

Resultatenrekening

	2021	2022	
schenkingen	1.000	0	
Totaal baten		1.000	0
bankkosten	119	119	
Totaal lasten		119	119
Resultaat boekjaar		-119	-119

TOELICHTING Stichting CNIJM

Financieel jaarverslag CNIJM 2022

De stichting stelt haar collectie om niet ter beschikking aan de Stichting ENIJM. Als onderdeel van de voorwaarden draagt deze stichting de kosten voor depot en verzekering van de collectie.

Prognose 2023 Stichting CNIJM

Voor stichting CNIJM verwachten we geen bijzonderheden in 2023. De bankkosten kunnen worden bekostigd uit de incidentele schenkingen.

Grondslagen van de financiële verslaglegging - Stichtingen ENIJM en CNIJM

Op de rechtspersoon is van toepassing het kleine jaarrekeningregime als bedoeld in artikel 2:396 BW.

Mededeling omtrent het ontbreken van een accountantsverklaring

Op grond van artikel 2:396 lid 6 is de vennootschap vrijgesteld van de verplichting tot controle van de jaarrekening door een accountant. Op grond daarvan is geen opdracht tot accountantscontrole verstrekt. Derhalve ontbreekt een accountantsverklaring.

Waarderingsgrondslagen voor de balans

De activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde, tenzij in onderstaande toelichting anders is vermeld.

Materiële vaste activa

Materiële vast activa worden gewaardeerd op historische kostprijs verminderd met de daarover berekende lineaire afschrijvingen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten.

Netto-omzet

De in de winst- en verliesrekening begrepen netto-omzet is de opbrengst van de in het verslagjaar verrichte diensten.

Kosten exclusief afschrijvingen

De in de winst- en verliesrekening begrepen kosten worden berekend op basis van de historische kostprijs.

Afschrijvingen op vaste activa

De afschrijvingen worden berekend, rekening houdend met de geschatte levensduur en de historische kostprijs.

Inkomstenbelasting (op Winst uit Ondernemen)

De belasting over het resultaat wordt berekend over het commerciële resultaat voor belasting